

Tjørhomfjellet AS
Tjørhomfjellet 53
4443 TJØRHOM

Att.:

Saksbehandler: Ronny Angel Løvstad,
Vår ref.: 26/33-9
Deres ref.:
Dato: 20.04.2026

Tilsynsrapport og avslutning av tilsyn

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av Tjørhomfjellet AS. Tilsynet ble gjennomført som dokumenttilsyn.

Vårt revisjonslag bestod av Ronny Angel Løvstad (tilsynsleder) og Jan Bøen (medrevisor).

Temaet for dette dokumenttilsynet er krav til redningsberedskap for stolheis, slik disse følger av forskrift om taubaner § 2-13 tredje ledd bokstav f og e, § 3-6 og § 3-7.

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Tjørhomfjellet AS sendte inn etterspurt dokumentasjon innen fristen. Gjennomgangen viste at sentrale deler av beredskapsplanen er godt beskrevet, men at viktige rutiner og planer knyttet til opplæring og kompetansemål var ufullstendige. Etter vi sendte varsel om vedtak i utkast til rapport har vi mottatt mer dokumentasjon, og vurderingen vår er at alle avvik nå er lukket.

Ettersom tilsynsrapporten ikke inneholder vedtak, avsluttes tilsynet med dette. Rapporten gjenspeiler funn gjort på tidspunktet for dokumentgjennomgangen og vår vurdering av all innsendt dokumentasjon.

1. Tilsynsfunn om beredskapsplaner

Hva regelverket sier

Etter taubaneforskriften § 2-13 andre ledd skal sikkerhetsstyringssystemet være tilpasset arten og omfanget av virksomheten og inneholde de bestemmelsene som er nødvendige for å ha kontroll på risikoene forbundet med virksomheten.

Bestemmelsen innebærer at virksomheten må ha et sikkerhetsstyringssystem som faktisk gir kontroll over risiko i praksis. Et system som ikke beskriver hvordan kravene skal etterleves i drift, gir ikke tilstrekkelig risikokontroll.

Etter § 2-13 tredje ledd bokstav f skal sikkerhetsstyringssystemet beskrive beredskapsplaner for nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten.

Kravene til beredskapsplaner er nærmere presisert i § 2-15. For svevebaner og kabelbaner skal beredskapsplanene blant annet inneholde:

- detaljert redningsplan
- rutiner for å planlegge og gjennomføre regelmessige redningsøvelser
- rutiner for å evaluere og følge opp redningsøvelsene
- oversikt over kommunikasjonsutstyr og utstyr for evakuering eller nedfiring, med angivelse av hvor utstyret er plassert

Hva vi fant under tilsynet

I varsel 7. januar 2026 påla vi virksomheten å sende inn beredskapsplan, varslingsliste, oversikt over utstyr for førstehjelp og redning med plassering, detaljert redningsplan, rutiner for planlegging og gjennomføring av regelmessige redningsøvelser fra stolheisen, samt oversikt over kommunikasjonsutstyr og utstyr for evakuering og nedfiring.

Virksomheten sendte tilsvaret og dokumentasjonen 20. januar 2026, og oversendte ytterligere dokumentasjon 27. januar 2026.

Gjennomgangen viser at virksomheten har:

- utarbeidet varslingslister internt og eksternt
- oversikt over utstyr for førstehjelp, redning, kommunikasjon og evakuering, med angitt plassering

Dokumentasjonen viser også at virksomheten disponerer redningsutstyr for inntil fem redningslag.

Det er imidlertid ikke dokumentert:

- hvilke nødsituasjoner og sikkerhetstruende situasjoner beredskapen er dimensjonert for
- hvordan redningsberedskapen faktisk bemannes i drift
- hvilke kompenserende tiltak eller driftsbegrensninger som skal iverksettes dersom virksomheten har lavere bemanning enn redningsplanen forutsetter
- rutiner for planlegging og gjennomføring av regelmessige redningsøvelser
- rutiner for evaluering og systematisk oppfølging av redningsøvelser

Dokumentasjonen beskriver ikke minimumsbemanning for drift, beslutningskriterier for å holde heisen åpen ved lav bemanning, eller hvordan redusert redningskapasitet påvirker forsvarlig drift.

Deres uttalelse til varsel om vedtak

Vi har mottatt følgende uttalelse og tilbakemelding til varsel om vedtak:

Dere har sendt inn dokumentasjon den 27. januar 2026 som beskriver evacuation direct action plan, evaluering av trening- og øving ifm evakuering av stolheis 25-26 og redningsplan for evakuering av stolheisen - 2026

Den 4. mars 2026 sendte dere inn et ønske om gjennomgang av planverk, med tilhørende Redningsplan for evakuering av stolheisen – 2026.

Den 10.mars 2026 mottok vi flere dokumenter fra dere med navn Joe Thurgood-CERTIFICATE, vedlegg 10 til Krise- og beredskapsplanen - Evakueringsplan for stolheisen, undervedlegg 1 til redningsplanen - Metode for evakuering fra stolheis, undervedlegg 2 til redningsplanen - Kompetanse og opplæringsplan og undervedlegg 3 til redningsplanen - Rutiner for evaluering av trening og øving

Vår vurdering

Virksomheten skal ha beredskapsplaner for nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten, jf. taubaneforskriften § 2-13 tredje ledd bokstav f. Beredskapsplanene skal være funksjonelle og situasjonsbaserte, og inneholde redningsplaner som blant annet beskriver organisering og bemanning av redningslag, prioritering av strekninger og startpunkter ved ulike hendelser, tidsmål for redning og kriterier for når passasjerer anses brakt i trygghet.

Etter § 2-15 skal beredskapsplanene også inneholde rutiner for planlegging, gjennomføring, evaluering og oppfølging av regelmessige redningsøvelser.

Basert på innsendt dokumentasjon har dere nå etablert en detaljert redningsplan som beskriver en detaljert redningsplan med prioritering i redningssituasjoner. Dere har også beskrevet en konkret plan dersom det skal være behov for å iverksette redning og evakueringen av stolheisen. Dere har lagt ved metoder for evakuering og redning fra stolheisen. Innhold i redningspakker ligger beskrevet i undervedleggene. Vi har derfor på bakgrunn av innsendt dokumentasjon vurdert at det ikke lengre er grunnlag for å fatte noe vedtak, og avslutter oppfølgingen med det varslede vedtak 1.

2. Tilsynsfunn om kompetanse

Hva regelverket sier

Etter taubaneforskriften § 2-13 andre ledd skal sikkerhetsstyringssystemet være tilpasset arten og omfanget av virksomheten og inneholde de bestemmelsene som er nødvendige for å ha kontroll på risikoene forbundet med virksomheten.

Bestemmelsen innebærer at virksomheten må ha et sikkerhetsstyringssystem som faktisk gir kontroll over risiko i praksis. Et system som ikke beskriver hvordan kravene skal etterleves i drift, gir ikke tilstrekkelig risikokontroll.

Etter taubaneforskriften § 2-13 bokstav e skal sikkerhetsstyringssystemet beskrive kompetanse- og opplæringskrav for driftspersonell, inkludert krav til førstehjelps- og redningskompetanse.

Etter § 3-4 skal taubanen bemannes med tilstrekkelig driftspersonell slik at brukernes sikkerhet ivaretas og ulykker forebygges. Dette forutsetter at virksomheten dimensjonerer bemanningen og har personell med nødvendig kompetanse i de rollene som kreves i drift og redning.

Hva vi fant under tilsynet

Virksomheten sendte inn dokumentet «Logg og oversikt over evakueringsopplæring for stolheis for sesongen 2025-26» som svar på forespurt opplæringsplan og oversikt over personell i redningsberedskapen, og var knyttet til punkt 3 og 4 i vårt pålegg om innsending av dokumentasjon.

Gjennomgangen viser at dokumentasjonen inneholder en oversikt over kurs som er gjennomført (introkurs, repetisjonskurs og videre trening), samt en deltakerliste for ansatte som har gjennomført ulike opplæringsmoduler. Introkurset består av en én-dagers introduksjon til nødevakuering fra stolheis, og dokumentet presiserer samtidig at det ikke trenes på enkelte oppgaver som inngår i redningsberedskapen, blant annet redning av redningsmann og komplekse situasjoner som sit-ski.

Det foreligger ingen samlet opplæringsplan som viser hvilke kompetansekrav som gjelder for de ulike rollene i redningsberedskapen, hvordan disse kravene skal oppfylles, eller hvordan kompetansen skal vurderes og vedlikeholdes over tid. Det er ikke beskrevet hvilke ferdigheter som kreves av bakkepersonell sammenlignet med operatører som skal klatre og gjennomføre nedfiring.

Oversikten over personell viser at ti ansatte har gjennomført ulike kurs, men dokumentasjonen viser stor variasjon i kompetansenivå, og det fremgår ikke hvem av disse som faktisk inngår i den operative redningsberedskapen. Det fremgår heller ikke hvilke ansatte som har kompetanse til å utføre spesielle redningsoperasjoner, eller hvordan kompetansenivået er koblet til de oppgavene personellet skal gjennomføre i en reell evakuering. Det er ikke dokumentert minimumsbemanning eller kompetansesammensetning for redningslag ved evakuering.

Det foreligger ikke en rutine eller beskrivelse som viser hvordan kompetanse oppdateres og vedlikeholdes, herunder krav til repetisjon, oppfriskning eller resertifisering.

Virksomhetens uttalelse til varsel om vedtak

Vi viser til uttalelser under vedtak 1.

Vår vurdering

Virksomheten skal i henhold til taubaneforskriften § 2-13 bokstav e beskrive kompetanse- og opplæringskrav for driftspersonell, inkludert krav til førstehjelps- og redningskompetanse. Dette innebærer at sikkerhetsstyringssystemet skal gi en tydelig oversikt over hvilken kompetanse som kreves per rolle i redningsberedskapen, hvordan kompetansen oppnås, vurderes og godkjennes, samt hvordan den vedlikeholdes over tid. Videre følger det av § 3-4 at taubaner skal bemannes slik at brukernes sikkerhet ivaretas, noe som forutsetter tilstrekkelig og riktig kompetanse hos personell som inngår i redningsberedskapen.

Beskrivelsen av opplæring, og oversikten over personell med redningskompetanse og hvilken erfaring samt opplæring de skal ha er tydeliggjort. Oversikten over opplært personell skal kontinuerlig gjennomgås og oppdateres gjennom sesongen, etter hvert som personell tilegner

seg tilstrekkelig med kunnskap, kurs og opplæring hos dere. Opplæringsløpet er revidert og skisserer i hovedsak fire segmenter av hva personellet må ha av opplæring. De fire segmentene består av en teknisk del, del som omfatter redningskompetanse, førstehjelpskompetanse og spesialredning. Imidlertid er det en svakhet at vi ikke kan finne igjen hva disse fire segmentene faktisk består av, men vi forstår slik at siden dette er nylige oppdaterte rutiner og instruksjoner internt hos dere. Vi kan ikke direkte se fra innsendt dokumentasjon hva opplæringen i praksis består av. På sikt anbefaler vi dere å få inn en beskrivelse av hva selve opplæringen består av under disse fire segmentene i samme dokument slik at man slipper å forholde seg til flere vedlegg for å raskt gjøre seg kjent med opplæringen for å kunne fungere og være redningsoperatør hos dere.

Vi har derfor på bakgrunn av innsendt dokumentasjon vurdert at det ikke lengre er grunnlag for å fatte noe vedtak, og avslutter oppfølgingen med det varslede vedtak 2

Andre forhold og veiledning

Vi har lagt ved en veileder for beste praksis for stolheis som dere finner på vår nettside:

<https://sit.no/taubane/sikker-drift-for-taubane/slik-forebygger-dere-at-noe-gar-galt/beste-praksis-veiledere/beste-praksis-for-stolheis/#faqsporsmal-239>

Under tilsynet så vi at det manglet relevante faremomenter og sjekkpunkter som bør innarbeides som del av daglig kontroll og i arbeidet med beredskapsplanen. En mer omfattende liste over punktene følger også her. Disse skal være til inspirasjon i arbeidet med gode rutiner for beredskap og redning, og er ikke pålegg dere må utføre nå.

Punkter som bør være del av en daglig sjekkliste for redningsberedskap:

- Har vi tilstrekkelig med kompetent mannskap på jobb eller tilgjengelig for å gjennomføre en redningsaksjon? Må også vurderes for eventuell kveldskjøring.
- Hvem er tilgjengelige redningsansvarlige?
- Bekledning og fysisk form på mannskaper (sykdom, ikke i form til å gjennomføre en redningsaksjon) ved oppsett av dagens redningsplan
- Oversikt over alt redningsutstyr. Seler til klatring kan gjerne tilpasses på morgenen før heisen starter.
- Kommunikasjonsutstyr ladet og kjøretøy tilgjengelig
- Høytaleranlegg fungerer som det skal
- Tilgjengelighet i trase, tilkomstveier og preparering under heisen
- Vær og temperatur. Vind og relativ temperatur må vurderes fortløpende.
- Værvarsel ut dagen
- Vurdering av redusert kjøremønster eller stans. Tydelige terskler for når heisen alltid skal stoppes.
- Skal vi tillate returtransport? Påvirker redningsaksjoner dersom det også må reddes fra retursiden.
- Test av nøddriftsmotor.

Punkter som bør vurderes ved oppsett av redningsberedskapen:

- Redningsplanen bør også inneholde en kortfattet "ready to go"- plan. Denne planen bør henge oppe på strategiske plasser. Oversiktlig og enkel redningsplan med oppsett av dagens redningslag fordelt på mastespenn, og oppmøteplass for alle.
- Hvordan settes en aksjon i gang, og hvordan gjøres varsling?

- Feilsøking av hvorfor heisen stoppet må skje parallelt med varsling av redning.
- Varslingsrutiner, hvordan gjør vi det enklest?
- Vurdere å ta i bruk automatisk varsling via telefon. Det finnes systemer som overstyrer avslåtte eller mutede mobiltelefoner. Mest relevant når man må kalle inn folk som ikke er på jobb.
- Varslingsøvelser, hvordan gjennomfører vi de og hvor ofte skal vi gjøre det?
- Opplæring er ferskvare. Hvordan sørge for nok opplæring av nyansatte, vurdere fysisk og psykisk form når man velger ut personer som skal læres opp i redning.
- Hyppige øvelser er avgjørende. Komplette øvelser med nedfiring bør også gjøres i dårlig vær. Minst en fullskala øvelse før sesongstart.
- Ved nedfiring må det brukes eget personell. Sørg for riktig forsikring av arbeidstakerne.
- Tilrettelegge for jevnlig øvelser underveis i sesongen. Drilling i bruk av redningsutstyr kan gjøres i lave høyder til man er helt trygg på utstyret.
- Det må øves på forskjellige typer stolheiser hvis man har flere heiser i virksomheten.
- Også i de vanskeligste partiene må øves på, for å sikre at man har redningsmannskap som klarer å redde fra de vanskeligste partiene.
- Informasjoner via høyttaleranlegget. Forberede korte tekster som leses opp. Bør også være på engelsk.
- Vurder behov for ekstra ropert som kan benyttes i partier med større avstand mellom høyttalerne. Det kan bli vanskelige lydforhold for bobleheiser og i vind.
- Redningsansvarlig sine oppgaver er gjerne å lede redningsoperasjoner og øvelser.
- Følge opp redningsutstyr og bytte ut utdatert utstyr.
- Vurdere om det er eventuelle koordineringsutfordringer for redningsansvarlig ved redningsaksjon. Bør ikke ha andre oppgaver i tillegg, som feilsøking eller varsling.
- Redning av et stort antall passasjerer kan by på ekstra utfordringer. Må være planlagt for dette og vurdert hvordan det skal gjennomføres.
- Redning medfører et tungt ansvar på den enkelte redningsperson. Kan bli en stor fysisk og psykisk påkjenning. Virksomheten må ha rutiner for å følge opp de ansatte i ettertid.
- Pakking og oppbevaring av utstyr. Hvordan gjør vi det og hvem passer på at alt alltid er på plass?
- Seletilpassing. For redningspersonell og for passasjerer. Hvilket utstyr skal vi ha og hvordan sikrer vi at det alltid er klart til bruk og tilpasset brukerne?
- Nedfiring må øves på. Kan det være aktuelt å fire ned 2 passasjerer samtidig?
- Utfordringer ved horisontale partier må kartlegges, krever ekstra av den som går på tauet.
- Sikker beredskap gjennom hele sesongen: Antall ansatte med redningskompetanse må være tilstrekkelig også tidlig i sesongen og etter påske.
- Skal vi tilby returtransport? Medfører ofte lang redningstid. Må inngå i redningsplanen.
- Bør som utgangspunkt unngås.
- Selektiv redning må omtales i redningsplanen. Under en redningsaksjon må vi raskt få oversikt over hvor passasjerer befinner seg og kartlegge prioriterte passasjerer som barn, folk med lite/tynt tøy osv.
- Passasjerer og påkledning. Mange er ikke kledd for å holde ut lenger enn de 6 min. heisturen varer. Passasjerinformasjon ved påstigning må vurderes.
- Ved ansettelse, må vi kartlegge om vedkommende har høydeskrekk/ikke kan drive med redning?

Punkter som bør tas med ved evaluering av redningsøvelser:

- Metodebeskrivelse: Hvilke redningsmetoder ble brukt og fungerte de som forutsatt?

- Redning av sit-ski passasjerer. Relevant i alle stolheiser, og må øves på spesielt.
- Hvordan håndtere engstlige passasjerer?
- Er det behov for tilpasninger i infrastrukturen for å gjøre entring til bæretrekktauet lettere? For eksempel utforming av arbeidsplattformer.
- Redning rett ved rullebatteri kan by på spesielle utfordringer.
- Brukte alle redningslag samme redningutstyr? Fordeler eller utfordringer med dette? Se mot behov for øving, skal alle kunne bruke alt utstyr?
- Valg av redningsutstyr. Hva har vi? Bør vi vurdere noe annet? Hovedtypene er Immoos og Petzlpakke. Immoos krever mindre mannskap og oppleves raskere og tryggere.
- Sikringsmåte av tau til redningsmann, metodebeskrivelse.
- Sikring av passasjerer i stolene ved nedfiring. Hvordan sikrer vi at ingen faller ut mens noen fires ned?
- Har vi ulltepper eller annet utstyr som backup? Hvordan skal vi såfall få dette opp i stolene?
- Antall lag sett mot antall stoler og passasjerer. Hvordan gikk øvelsen? Hvordan ble tiden brukt? Frem til redningsmann var klar på tauet, frem til alle var redde ned og bragt i sikkerhet.
- Har vi utfordringer med bemanning/turnuslister ved kveldskjøring, sommerdrift, midt-uke, returtransport? Trenger vi utvalgte personer for vanskelige partier?
- Bekledning på redningsmannskap. Fungerte klær, hansker etc som forutsatt?
- Skal vi bruke stiger ved selektiv redning? Kan fungere opptil 8 m. Stigen må sikres til stol og det må brukes nedfiringstalje på personer som reddes. Må øves på.
- Hvilke krav til kompetanse vil vi stille for redningspersonell? Vurdere å ha opplæring med profesjonelle aktører.
- Kompetanse på kameratredning. Dere må ha både utstyr nok til å gjennomføre redning av redningsmann og ha øvd på dette.
- Tilgjengelighet i trase. Akseptabel tilkomst for å ta imot passasjerer som har blitt firt ned. Husk at alle skal bringes helt i sikkerhet, da må man også komme seg bort fra heistraseen på en trygg måte.
- Redning i mørke krever ekstra lys, har vi utstyr til det og hvordan sikrer vi at hodelykter og annet alltid er ladet og klare til bruk?
- Hvordan håndterer vi publikum ved en redningsaksjon?
- Husk at det alltid er en risiko også ved øvelser. Det har vært mange alvorlige ulykker i taubaner under øving.
- Har vi en katastrofeplan og fungerer den som tiltenkt?
- Har vi gode nok rutiner på å følge med på værmeldingen? Vindforhold, nedbør, følt temperatur, spesielle værtegn. Heisen må stoppes dersom været tilsier at en redningsaksjon ikke vil kunne gjennomføres innen maks 2 timer. Ved vind og lav temperatur har man i praksis mye kortere tid enn 2 timer.
- Har vi rutiner for redusert drift? Puljevis pålasting ved redusert redningsberedskap og ved dårlig vær. For eksempel fyller fire stoler, la seks stoler gå tomme. Ikke annenhver stol!
- Fungerer den daglige klareringen av redningsberedskap før oppstart? Sjekker vi alt vi må sjekke før åpning? Jf. punkter i egen liste om daglig sjekk.
- Har vi god nok kompetanse på nøddrift og feilsøking? Og er det tydelig hvem som skal gjøre dette? Pass på å unngå dobbeltroller. Den som feilsøker bør ikke samtidig ha ansvar for å drive varsling og organisere redningsaksjonen.

Rapportdato:

20.04.2026

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Ronny Angel Løvstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-2017-05-22-29

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16